

# Monteur worden in Nederland Leren en doen

De ontwikkelingen in de landbouwmechanisatie gaan razendsnel. Dat vraagt om monteurs die van de hoed en de rand weten. Hoe ziet hun opleiding eruit en wat doen zij daarna om op de hoogte te blijven? Vijftien vragen en antwoorden.

**J**ongeren die een baan als monteur bij een landbouwmechanisatiebedrijf ambiëren kunnen sinds jaar en dag terecht op verschillende monteursopleidingen op mbo-niveau. Maar naarmate de landbouwtechniek complexer wordt, lijkt het onderwijsaanbod versnipperd te raken en moeilijker te doorgronden. Steeds meer partijen gaan zich bezighouden met het praktijkonderwijs op mbo-niveau.

**Waar kan een jongere terecht die na het vmbo een monteursopleiding wil volgen en uiteindelijk terecht wil komen bij een mechanisatiebedrijf?** Met een vmbo-opleiding op zak kun je bij één van de dertien Regionaal Opleidings Centra (ROC's) in Nederland (13 stuks) een monteursopleiding mobiele werktuigen op mbo-niveau volgen. Het niveau op het vmbo bepaalt de mogelijkheden op het mbo.

**Hoe zit dat met die VMBO-niveaus?**

Het vmbo kent vier leerwegen: de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte, gemengde leerweg en theoretische leerweg. Het eerste niveau, de basisberoepsgerichte leerweg stoomt leerlingen klaar voor de basisberoepsopleidingen (niveau 2) van het mbo. De andere drie vmbo-leerwegen bereiden de scholieren voor op beroepsopleidingen niveau 3 en 4 van het mbo.

**Hoe zijn de niveaus op het mbo?**

De opleiding 'monteur mobiele werktuigen' is er in niveau 2, 3, en 4. Leerlingen die op niveau 2 afstuderen, kunnen doorstromen naar een hoger niveau of aan het werk bij een landbouwmechanisatiebedrijf. Ze kunnen dan eenvoudige reparaties uitvoeren en storingen oplossen. Een

niveau 3-monteur kan zelfstandig moeilijkere klussen en reparaties uitvoeren en kan klanten adviseren over het gebruik en de kosten van een machine. Een monteur met de mbo-opleiding 'technicus landbouwmechanisatie' niveau 4 kan daarnaast ook lager opgeleide monteurs, begeleiden, controleren en beoordelen.

**Hoe wordt aandacht besteed aan praktijk?**

De mbo-opleidingen zijn de laatste jaren behoorlijk op de schop gegaan om ze beter te laten aansluiten op het hbo en de arbeidsmarkt. Daarom is er in de opleiding veel meer aandacht gekomen voor het leren in de praktijk. Mbo-leerlingen kunnen kiezen uit een beroepsbegeleidende leerweg (BBL) of de beroepsopleidende leerweg (BOL). De BBL-opleiding lijkt een beetje

Steeds meer partijen  
bemoeien zich  
met opleidingen  
tot monteur

op een deeltijdstudie. De leerling is dan bijvoorbeeld vier dagen per week in dienst bij een mechanisatiebedrijf. En één dag per week zit hij of zij dan nog op een ROC voor de theorie. Een leerling die een BOL-opleiding aan een ROC volgt, heeft de juridische status van student (en heeft vanaf zijn achttiende dus ook recht op studiefinanciering) en loopt tijdens zijn opleiding een aantal stages.

**Wie ziet erop toe dat de leerling ook werkelijk iets leert op het leerbedrijf en niet alleen maar wordt ingezet om de vloer aan te vegen?**

Natuurlijk worden aan leer- en stagebedrijven eisen gesteld. Behalve een veilige leeromgeving, moet er iemand zijn die de student begeleidt. Verder moet het leerbedrijf werk bieden dat past bij het theoretische deel van de opleiding. Om daarop toe te zien, zijn er zogeheten kenniscentra beroepsopleiding bedrijfsleven. Deze centra dragen onder meer zorg voor de erkenning van leerbedrijven. Voor de techniekbranche is dat kenniscentrum Kenteq.

**Wat gebeurt er als Kenteq constateert dat een student niet alle praktijkslesstof op zijn leerbedrijf kan volgen?**

Als blijkt dat een leerling met bijvoorbeeld 80 procent van de praktische leerstof op het leerbedrijf in aanraking komt, maar met 20 procent niet, dan moet hij of zij elders een aanvullend praktijkblok volgen. Voor de monteursopleiding mobiele werktuigen hebben we het dan vaak over de praktijkschool PTC+ in Ede. Daar krijgt een groep leerlingen die op hun leerbedrijven onvoldoende praktijkervaring kunnen opdoen met bijvoorbeeld hydrauliek een aanvullende praktijkcursus hydrauliek.

**Dus Kenteq draagt zorg voor de erkenning van leerbedrijven?**

Nog wel, want er gaat de komende tijd wel wat veranderen. De overheid wil namelijk 60 miljoen euro bezuinigen op de 22 kenniscentra die Nederland rijk is. Daarom worden de wettelijke taken van al deze kenniscentra per 1 augustus 2015 ondergebracht in de Samenwerkingsorganisatie Beroepsopleiding Bedrijfsleven (SBB). Dat betekent dat Kenteq vanaf dat





## ^ Moeilijke reparaties

Na de mbo-opleiding Technicus Landbouwmechanisatie niveau 4 kun je moeilijke reparaties verrichten en het werk van lager opgeleide monteurs, begeleiden, controleren en beoordelen.

moment zijn wettelijke taken (de erkenning van leerbedrijven) kwijtraakt en zich volledig gaat richten op het aanbieden van praktijkgerichte leermiddelen, cursussen en loopbaaninstrumenten voor de techniekbranche. Een ander deel van de Kenteq-activiteiten (de praktijkbegeleiding van leerlingen) wordt voortgezet door Fedecom.

## Fedecom? Dat is toch de brancheorganisatie van fabrikanten, importeurs en dealerorganisaties?

Ja. Fedecom constateert dat de technologische ontwikkelingen in de landbouwtechniek ongeloflijk snel gaan. Daardoor bestaat het risico dat het onderwijs die ontwikkeling niet kan bijbenen. En uiteindelijk lijden daar de leden van de brancheorganisatie onder. Vandaar dat onderwijs één van de speerpunten is van Fedecom.

## Fedecom neemt dus de praktijkbegeleiding van leerlingen over van Kenteq?

Ja. Dat wil Fedecom doen met adviseurs die dit nu nog voor Kenteq doen. Dat zijn namelijk de mensen die regelmatig bij leerbedrijven over de vloer komen en daardoor als geen ander weten op welk vlak er een kennistekort bij de monteurs van de toekomst dreigt. Fedecom gaat deze activiteiten onderbrengen bij de Fedecom Academy.

## De Fedecom Academy?

Ja, zo heet dat. Behalve de praktijkbegeleiding en advisering van ondernemers en leerlingen bij leerbedrijven, heeft Fedecom een praktische BBL leerroute niveau 3 en 4 opgezet. Naast het werk op een erkend leerbedrijf, volgt de leerling een opleiding bij PTC<sup>+</sup> in Ede van acht blokweken. Deze leerroute is qua opzet hetzelfde als

die van de dealerbedrijfsscholen die eveneens bij het PTC<sup>+</sup> zijn ondergebracht. Verschil met de dealerbedrijfsscholen is dat de leerroute van de Fedecom Academy merkonafhankelijk is. Een derde poot onder de Fedecom Academy zijn de na- en bijscholingsprogramma's voor medewerkers, maar ook voor de directeurs van dealerbedrijven en ondernemers zelf.

## Nascholing voor dealers dus?

Er zijn allerlei ontwikkelingen in de distributieketen die effecten hebben op de dealers. Fedecom

## Onderwijs kan ontwikkelingen in de landbouwtechniek niet bijhouden



## ^ Dealerbedrijfsschool

Dealerbedrijfsscholen zijn BBL-opleidingen onder de vlag van een aantal trekkermerken.

is van mening dat het goed is voor de sector als ondernemers weerbaar zijn en goeddoordachte plannen hebben om hun bedrijf verder te ontwikkelen. Vandaar dat Fedecom afgelopen jaar gestart is met de Leergang Ambitieuze Ondernemen.

## Hoe ziet die cursus eruit?

Dat is een vijfdaagse cursus verspreid over een paar maanden met een groepsgrootte van maximaal acht deelnemers. Doel is om de ondernemers bewuster te maken van hun (bedrijfs)situatie. Ze leren er volgens Fedecom een 'stip aan de horizon' te zetten waar ze met hun bedrijf naartoe willen. De deelnemers stellen in de cursus een businessplan op dat ze, individueel, aan het eind van de cursus aan een panel van deskundigen presenteren.

## Leidt het weerbaarder maken van dealers tot spanningen binnen Fedecom dat immers ook de belangenbehartiger is van fabrikanten en importeurs?

Dat zou je misschien denken. Maar uiteindelijk is de hele distributieketen gebaat bij sterke dealerbedrijven met een gezonde toekomststrategie. Het gaat er volgens Fedecom om dat de koek niet steeds verder wordt verdeeld, maar dat de koek groter wordt.

## Even terug naar de dealerbedrijfsscholen op PTC<sup>+</sup>. Hoe moeten we die precies zien?

De dealerbedrijfsscholen zijn er gekomen omdat de kwaliteit van het reguliere techniekonderwijs te laag was en onvoldoende aansloot bij de wensen en behoeftes van de individuele trekkermerken. De dealerbedrijfsscholen zijn BBL-opleidingen op mbo 2, 3- en 4-niveau onder de vlag van het eigen merk, waarbij de leerlingen een leer-werkovereenkomst aangaan met een merkdealer. Het opleidingsjaar wordt in acht blokweken van vijf dagen per jaar gegeven bij PTC<sup>+</sup> in Ede. De rest van het jaar werkt de leerling al bij het dealerbedrijf.

## Zijn de dealerbedrijfsscholen en de bedrijfsschool van Fedecom een bedreiging voor traditionele monteursopleidingen aan een ROC?

Fedecom vindt dat niet. De organisatie ziet het als haar taak om samen met de ROC's de onderwijskwaliteit te verbeteren, zodat het niveau tegemoetkomt aan de wensen van de sector. Door de snelle veranderingen in de techniek kunnen sommige ROC's de hogere mbo-opleidingsniveaus niet meer invullen, constateert Fedecom. En dus moet dat worden ingevuld door een partij die dat wel kan. Daarbij streeft de brancheorganisatie wel naar samenwerking met bestaande ROC's. ◀